

Miljødirektoratet

Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon

Eleanor Mary Charnock, 37 01 78 26

Uttalelse til søknad om statlig sikring av eiendom gnr/bnr 50/5 på Hessvika innenfor Listastrendene landskapsvernområde - Farsund kommune

Det vises til brev datert 28.04.2025 om anmodning til uttalelse til søknad om sikring av eiendom på Hessvika (Hesvik) gnr./bnr. 50/5 i Farsund kommune som friluftsområde for allmenheten.

Statsforvalterens vurderinger

Eiendommen på Hessvika ligger innenfor Listastrendene landskapsvernområde med tilhørende verneforskrift (FOR-1987-08-28-722). Formålet med Listastrendene landskapsvernområde er «å bevare et egenartet natur- og kulturlandskap med spesielle strandtyper og geologiske, botaniske, zoologiske og kulturhistoriske kvaliteter av meget høy verneverdi», jf. verneforskriften kap. III. Innenfor verneområde er alle inngrep som kan vesentlig endre eller innvirke landskapets art eller karakter forbudt, deriblant uttak eller utfylling av masse på land og i sjø, sprenging av steinblokker, fjerning av steingjerder, framføring av jordkabler og luftledninger, bygging av veier, oppføring av bygninger, anlegg eller andre faste innretninger, jf. verneforskriften kap. IV punkt 1.

Aktuelle eiendom på Hessvika inngår som en del av forvaltningsområde 13 på Vest-Lista, som omfatter kyststrekning fra Verevågen til Varnes, samt utenforliggende øyer og sjøarealer ut til 6 meter dyp. Det aktuelle området byr på en kontrastrik og værhard kyststripe med bratte klippestrender, og består av en mosaikk av kystlynghei i gjengroing, grunnlendt mark og nakent berg. Den lune bukten på Hessvika er oppvekstområde for blant annet ærfugl. Området er ellers et populært utfartssted og er mye besøkt i dag.

Ut ifra søknadsbeskrivelsen til Farsund kommune og beskrivelsene i mulighetsstudiet som ligger som vedlegg fra Sameiet Hesvik, er det beskrevet at bakgrunnen for ønske om statlig sikring er risiko for privatisering av eiendommen (herunder risiko for at turstiene mot Varnes fyr og Varnes fort ikke vil kunne gå over eiendommen i fremtiden) og behov for tilretteleggingstiltak for friluftsliv pga. høy bruk. Videre fremgår det av søknaden og mulighetsstudie at man ser et stort potensial for tilrettelegging for bruk av bygningene til overnatting og dagsbesøk, etablering av toalettfasiliteter,

oppgradering/universal utforming av stier, oppsetting av informasjonsplakater, oppgradering av områdets kulturminner som kulturattraksjon, med mer.

Statsforvalteren mener det er positivt at allmenhetens mulighet for naturopplevelser og utøvelse av friluftsliv blir ivare tatt ved å opprette statlige sikrede friluftsområder. Det ligger allerede flere statlig sikra friluftsområder som ble opprettet fra tidligere av innenfor Listastrendene landskapsvernområde og tilhørende plante- og fuglefredningsområde, inkludert på Lomsesanden/Einarsneset, Havika, Basjesanden (Nordhasselvik) og Varnes. Statsforvalteren har erfart at det ofte kan oppstå målkonflikter mellom ønsket tilretteleggingstiltak for friluftsliv og formålet til verneområdet.

I gjeldende forvaltningsplan for Listastrendene landskapsvernområde og tilhørende plante og fuglefredningsområder (2019-2029) er det et mål for friluftslivet at *«besøkende skal ha tilgang til mangfoldige natur- og kulturopplevelser gjennom et enkelt friluftsliv. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyre- og fugleliv og kulturminner»*, jf. del 1 kapittel 6.3. Statsforvalteren har generelt en streng forvaltningspraksis ved dispensasjoner ved tilrettelegging og plassering av tiltak for friluftsliv, men legger opp til en viss differensiering, hvor blant annet offentlig sikrede friluftsområder, tiltak som er ledd i helhetlige prosjekter (eksempelvis kyststien) og private initiativ som vesentlig grad tjener allment friluftsliv og verneverdier vektlegges i denne vurderingen. Dispensasjon til oppføring av servicebygg og anlegg for spesielle aktivitetsgrupper, organisasjoner og bedrifter kan ikke påregnes, jf. del 1 kap. 6.4.1. Retningslinjene for næringsutvikling tilknyttet naturbasert reiseliv sier også blant annet at *«forvaltningsmyndighet vil ha en restriktiv praksis ved omdisponering og utvidelser av eksisterende bygninger i verneområdet til formålet reiseliv/gårdsturisme»*, jf. del 1 kap. 7.4. Videre står det at *«for opplevelsesbaserte aktiviteter med visst omfang/type aktivitet og/eller representerer gjentakelse i bruken av området (for eksempel faste leirplasser, faste ruter med videre), må det vurderes om aktiviteten er forstyrrende (...)»*, og at *«aktiviteten skal bære preg av enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging»*, jf. del 1 kap. 7.4.

Slik Statsforvalteren vurderer det vil en betydelig økning i graden av tilrettelegging i dette område, med påfølgende markedsføring og økt bruk som et resultat av statlig sikring for friluftsliv, kunne komme i konflikt med de natur- og kulturlandskapsverdiene i verneområdet ved at det vanskeliggjør å tilstrekkelig hensynta vegetasjon, dyre- og fugleliv og kulturminner i området. Statsforvalteren kan derfor ikke anbefale statlig sikring av aktuelle eiendom. Tilretteleggingstiltak som er nødvendig for å balansere naturverdier, den besøkende og næringen i verneområdet bør fortrinnsvis planlegges og forankres i en besøksstrategi i regi av forvaltningsmyndighet. Arbeidet med å ferdigstille en besøksstrategi for Listastrendene har dessverre blitt nedprioritert de siste årene, grunnet kapasitet og nåværende ressursituasjon innen verneområdeforvaltning.

Med hilsen

Anne Fløgstad Smeland (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon natur

Dokumentet er elektronisk godkjent